

Evidenční číslo interpelace:

780

Parlament České republiky kancelář předsedy Poslanecké sněmovny	
Datum: 09 -02- 2016	
Číslo PS 2016/1479	Přílohy:

Interpelace

poslance JUDr. PhDr. Zdeňka Ondráčka, Ph.D.

ve věci:

práce přesčas v důležitém zájmu služby

na

Milana Chovance, ministra vnitra ČR

Datum: 9. února 2016

* P S 1 6 0 0 4 1 3 0 8 *

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY

Poslanecká sněmovna

poslanec JUDr. PhDr. Zdeněk ONDRÁČEK, Ph.D.

118 26 Praha 1, Sněmovní čp. 4

tel.: 257 172 174; mobil: 608 100455; e-mail: ondracekz@psp.cz

V Praze dne 9. února 2016

Vážený pane ministře,

v souladu s jednacím řádem Poslanecké sněmovny se na Vás obracím se žádostí o poskytnutí informací k „*práci přesčas v důležitém zájmu služby*“.

Nejen u Policie ČR je oblíbeným nešvarem vedoucích pracovníků využívání § 54 odst. 1 zák. č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“). Není žádným tajemstvím, že počty příslušníků Policie ČR na mnohých útvarech nestačí k plnému pokrytí služeb. Vedoucí pracovníci si tak „pomáhají“ tím, že příslušníkům nařizují práci přesčas v důležitém zájmu služby, tedy zdarma do 150 hodin. Zákon bohužel zcela přesně neuvádí, co se důležitým zájmem služby myslí, pouze stručně v § 201 odst. 1 říká: „*Za důležitý zájem služby se považuje zájem bezpečnostního sboru na včasném a kvalitním plnění úkolů bezpečnostního sboru*“. Většinou tak zůstává na fantazii jednotlivých vedoucích pracovníků, co vše dokáží pod tento pojem zahrnout. Nezřídká se tak setkávají policisté s tím, že některý z jejich kolegů má dlouhodobě naplánován ozdravný pobyt či řádnou dovolenou a vedoucí pracovník vzhledem k personálnímu stavu útvaru či oddělení nařídí podřízenému policistovi práci přesčas a důležitý zájem služby odůvodňuje tím, že by do služby nenastoupil dostatečný počet policistů a byl by tak výkon služby ohrožen. Obrana pro podřízeného policistu je v takové chvíli prakticky nulová.

Nicméně množí se případy, kdy si jednotliví příslušníci takového praktiky líbit nenechají a obrazení se s žádostí o pomoc na soudy. Vznikla tak poměrně bohatá judikatura k výkladu pojmu práce přesčas a důležitý zájem služby. Nutno však podotknout, že jaksi minula většinu služebních funkcionářů, kteří zcela vědomě tyto výklady soudů ignorují. Obsáhle a podrobně se výkladu pojmu důležitý zájem služby věnoval Krajský soud v Českých Budějovicích ve svém rozsudku ze dne 20. 8. 2010, č. j. 10 A 34/2010 – 28, ale i v rozsudcích dalších. Zcela ve stejných intencích se k nařizování služby přesčas staví také Nejvyšší správní soud, který dále rozebírá, že u výkladu pojmu důležitý zájem služby je třeba „*především nutné zdůraznit výjimečnost výkonu služby přesčas, která je dána tím, že se nařizuje nad rámec základní doby služby v rozsahu 37,5 hodiny týdně. Jestliže by tedy služba přesčas představovala jakýsi dodatečný fond služební doby, z něhož by mohl vedoucí příslušník kdykoliv a z jakýchkoliv důvodů čerpat do limitu 150 hodin v kalendářním roce, vytratil by se rozdíl mezi základní dobou služby v týdnu a službou přesčas. V takovém případě by institut služby přesčas postrádal smyslu, neboť ničím nepodmíněné využívání takového fondu by mohlo být u každého příslušníka dosaženo poměrným zvýšením základní doby služby, aniž by muselo být nařizování služby přesčas jakkoli vykazováno a odůvodňováno. Navíc pokud by zákonodárce zamýšlel umožnit automatické nařizování služby přesčas nejvýše v rozsahu 150 hodin v kalendářním roce, nepodmiňoval by využití tohoto institutu důležitým zájmem služby. Ten tedy musí být s ohledem na smysl a účel služby přesčas dán jen ve výjimečných případech, jak správně dovodila dosavadní judikatura. Jedná se tedy o situace, jež nebylo možné předvídat při rozvržení doby služby na jednotlivé směny podle ustanovení § 53 služebního zákona, jako kupříkladu již zmíněná momentální indispozice či absence některého z příslušníků ze zdravotních či jiných důvodů nebo předem neočekávaný úkol bezpečnostního sboru, který může být náležitě splněn jen příslušníkem s požadovanou kvalifikací mimo rámec jeho naplánované směny. Výjimečným případem umožňujícím nařizování služby přesčas v důležitém zájmu služby však není dlouhodobý či trvalý nedostatek příslušníků útvaru bezpečnostního sboru, neboť v takovém případě služba přesčas ztrácí svůj mimořádný charakter a stává se z ní pravidelný způsob zajištění*

plnění úkolů bezpečnostního sboru. Nedostatečné personální obsazení příslušného útvaru bezpečnostního sboru tak nepředstavuje relevantní důvod pro nařízení služby přesčas. Na tomto závěru nemůže nic změnit ani poukaz stěžovatelky na zásadní redukci počtu příslušníků Policie České republiky, v důsledku níž nelze zajistit základní činnosti tohoto bezpečnostního sboru bez nařizování výkonu služby přesčas. Nemožnost bezpečnostního sboru zajistit úkoly uložené mu zákonem využitím základní doby služby v týdnu a toliko výjimečným nařizováním služby přesčas nelze překlenout porušováním podmínek pro nařizování přesčasové služby k tíži jeho příslušníků.“

Lze tedy uzavřít, že situace, které je možno předvídat při plánování směn, jako je dlouhodobě plánovaná řádná dovolená, studijní volno, ozdravné pobyty atp., není možné podřadit pod důležitý zájem služby, ač se to opakovaně stává.

Zneužívání práce přesčas se děje prakticky u všech útvarů Policie ČR a u všech bezpečnostních sborů. Pro konkrétní příklad není třeba chodit daleko. Zaměříme se na Útvar ochrany ústavních činitelů, resp. na policisty, kteří dohlížejí na bezpečnost v budovách Parlamentu ČR, tedy Poslanecké sněmovně a Senátu. Podle mých informací do plného tabulkového stavu chybí u obou objektů několik policistů a pro plnění úkolů se tak poměrně často využívá stejná metoda jako u jiných útvarů, tedy nařizování práce přesčas s odůvodněním důležitého zájmu služby.

Táži se Vás, vážený pane ministře, na tyto otázky:

1. Kolik příslušníků policie tabulkově a fakticky má Útvar pro ochranu ústavních činitelů?
2. Kolik tabulkových míst je pro výkon ostrahy objektů Poslanecké sněmovny a Senátu (samostatně pro každý objekt), a jaká je jejich naplněnost?
3. Kolik hodin placených a neplacených přesčasů v roce 2015 odpracovali policisté tabulkově zařazení pro ostrahu Poslanecké Sněmovny a Senátu (samostatně pro každý objekt)?
4. Proč stále dochází k obcházením zákona a nařizování přesčasových hodin pod záminkou důležitého zájmu služby, když existuje dostatek soudní judikatury vysvětlující tento pojem?
5. Co konkrétního uděláte Vy, jako ministr vnitra, aby se s těmito praktikami skončovalo?

Za Vaši odpověď předem děkuji a jsem s pozdravem.

Vážený pan
ministr vnitra Milan Chovanec
(cestou PS PČR)